

zlasti kmetiskim ljudem, velike denarne žrtve naložile, če bi ministrov nasvet v državnem zboru obveljal. Minister je to sam priznal rekoč, da se nadja 3 1/2 milijona gold. dobiti; dohtarji, notarji pa trdijo, da bi minister dobil najmanj 12 milijonov gold., kar bi pri sedanjih hudi denarni stiski, pri obnem hiranju kupčije in obrta bila silno občutljiva svota. Toda, kakor se kaže, ministrov nasvet ne bode obveljal. Tem bolj pa je želeli, da bi brž obveljala misel, katero je kandidat g. dr. Radaj svojim volilcem razložil, naj bi se skoro izdelala nova, jasna in določna štempeljska postava, da bo enkrat konec sitnim rekurzom in brezštevlnim štempeljskim kaznim!

Cerkvene zadeve.

Milostljivi naš gospod knez in škof bodo v tem letu v Brašlovski, Celjski, Šmarski in Mariborski dekaniji (ob levem Dravskem bregu) zakrament sv. birme delili, in sicer v mariborski dekaniji naslednje dni; 19. aprila v Zgornji Kungoti; 20. pri sv. Marjeti na Pesnici; 23. pri sv. Petru pri Mariboru; 24. pri sv. Martinu pri Vurmbergu; 25. pri sv. Barbari pri Vurmbergu; 27. v Selnici in 29. aprila v Kamci. Za druge imenovane dekanije se bodo posamezni dnevi pozneje naznanili.

Gledé sv. posta so sv. Oče na prošnjo našega Milostljivega knezo-škofa dovolili mnogo polajšanj, to pa zavolj posebnih okoliščin in potreb časa, v kojem živimo. „Gledé polajšanja velja sedaj sledeče: 1. Za celo škofijo. Kedarkoli pride zapovedani praznik na tak den, ko je meso jesti prepovedano, (n. pr. petek), se sme na tak praznik meso vživati, brez da bi dolžnost bila, se zavolj tega prejšnji den mesa zdržati. 2. Za posamesne kraje. Kjerkoli se bo ob petkih ali drugih takih dneih, ko je meso jesti prepovedano, sejem obhajal, kjer se veliko ljudstva zbere, tam se sme na sejmovi den meso zavživati. 3. Za posamesne osebe. a) Vse dni med letom, razun pepelnice, treh zadnjih dni velikega tedna in dveh bilj, pred binkoštim namreč in Božičem, smejo mesene jedi zavživati: Delalci v rudokopih in fabrikah. Popotniki, ki v gostilnicah in krčmah jedó. Tudi drugi (tedaj ne samo popotniki), kateri n. pr. v mestih, trgih itd. navadno v gostilnico na hrano hodijo. b) Vse dni med letom, razun edinega velikega petka, smejo mesene jedi zavživati: Konduktarji na železnicah. Vsi, ki z železnico potujejo, in so prisiljeni na železniških postajah v ondotnih gostilnicah si hrane vzeti. Boleniki v toplicah, na slatinah ali v drugih zdravilstvenih zavodih, s svojimi domačimi in strežniki vred. Ne velja pa ta polajšava za tiste, ki le kar za kratek čas v toplice, na slatino itd. hodijo. c) Vse dni med letom, brez vse izjeme, smejo mesene jedi zavživati: Taki ubogi, kateri si zavoljo presilnega uboštva jedil izbrati ne morejo, ter so prisil-

jeni jesti, karkoli se jim dá (tedaj le takrat, kadar postnih jedi za vbogajme ne dobijo). Sploh vse one osebe, ktere in kakor dolgo pri takih ljudeh za hlapce, dekle itd. služijo, ali iz drugih vzrokov pri njih stanovati morajo, kjer se nikoli postne jedi na mizo ne postavijo. Vendar naj se, ako je kolikaj mogoče, vsaj na veliki petek mesenih jedi zdržijo.“

Letošnji postni pastirski list toži o brezbožnem časnikarstvu (cajtingah), ki ljudem versko prepričanje ruši in veselo upanje na nebeški raj podira. Žalibog, da je tudi pri nas ova tožba le preveč opravičena. Letni proračun graškega: „Volksbildungsverein“ kaže, da ima nevarni „Dorfbothe“ 2900 naročnikov, in šteje samo na Slov. Štajerskem 652 prejemnikov, zlasti na deželi. Koliko tisoč znane „Tagesposte“ k nam zabaja, to nam natanko ni znano, toda gotovo veliko. In ko nebi imeli „Slov. Gospodarja“ takega, kakor je, tedaj bi gotovo še slaboglasni „Tednik“ naše sploh verno slovensko ljudstvo pačit prihajal. Da smo ovi „Tednik“ izpodrinoli, to je zasluga društvenikov kat. tiskovnega društva in pa jegovega lista „Slov. Gospodarja“, ki si je ohranil stare prejemnike in letos še pridobil blizo 200 novih.

Bismark je poslal kardinala Hohenloheja v Rim, da bi posredoval med vlado nemško in papežem. Pa Hohenlohe predobro pozna sv. Očeta in še ni v misel vzel, zakaj je prišel, dasi je bil že večkrat pri papežu. Če bi pa skušal to le količkaj v misel vzeti, rekli so neki Pij IX., mu bodo povedali, kar mu gre.

Čl. 60. Franciškanci spadajoči k hrvatsko-slovenski provinciji sv. Kapistrana imajo v naši škofiji 2 kloštra (v Nazaretu in v Brežicah) 14 mešnikov, 3 klerike, 6 svetnih, 4 terciarje, skupaj 27 oseb, — v ljubljanski škofiji 3 kloštre, 37 duhovnikov, 8 svetnih, 7 terciarjev, skupaj 52. — V zagrebški 4 kloštre z 22 mešnike, 8 svetnih, 7 terciarjev, skupaj 37. — V tržaški 1 klošter, 7 mešnikov, 2 svetna, 2 terciarja, skupaj 11. — V senjski 1 klošter, 12 mešnikov, 1 klerika novince, 2 svetna, skupaj 15. — V Ameriki 1 mešnika. Tedaj skupaj: 12 samostanov, 105 mešnikov, 6 klerikov, 4 novince, 31 svetnih, 24 terciarjev — vseh 170 oseb. —

Gospodarske stvari.

Gospod Adam Skrbina in jegovi sosedi.

III. Kako se da slaba njiva spremeniti v dober travnik? Vrbanov Pivko si je nekoliko goldinarjev prikrčmaril in od soseda Grabljivca: „kak' se reče“, ki je imel največje posestvo v celi fari, kupil precej zapuščeno njivo. To je bil namenjen spremeniti v travnik, da mu nebi bilo več treba za svojo kravico drage krme kupovati. Zato mu je bila prva skrb g. Skrbino prašati: kako bi se to dalo najbolje storiti. Re-

kel je še, da je na omenjeni njivi predlanskim bil oves posejan, lani pa krompir nasajen.

G. Skrbina odgovori njemu in navzočim sosedom: oče Pivko, ako želite svojo njivo spremeniti v dober travnik, potem pazite posebno na 3 reči. Prvič pripravite zemljišče močno in krepko za nasad nove trave; oslabiljeno zemljišče ne more nikdar močne, goste trave nastaviti. Drugič, odpravite ves plevel, škodljive, slabe rastline, ki dobro travo dušijo in izpodrivljajo. Tretjič skrbite za dobro travno seme.

Na dalje še imate na sledeče paziti! Če se dela lotite v spomladi, tedaj najbolje storite, če odberete čas kmalu po ovesovi sejetvi. Če že niste lani v jeseni dali dobrega gnoja podorati, tako storite to letos celo za gotovo. Gnoja mora veliko in debelo natrošenega biti in naj se mogoče globoko podorje. Zorana njiva se ima potem lepo poravnati in dobro zavleči. Tako, sedaj pa je treba iti travnega semena sejati! Semena se računani na 1 oral: (če pri starem ostanemo!), a) 1 mecen lepega ovsar; b) 2 funta orjaške detelje (Riesenklee); c) 2 funta lucerne; d) 2 funta bele detelje (Weissklee) in e) 1—2 funta Timotejeve trave (Timotheusgras). Ta semena se poprej dobro pomešajo, potem po vsej njivi enakomerno posejejo in z brano rahlo zavlačijo. Kdor ni pred sejanjem zemljišča z gnojnico zalival, ta naj to stori potem ko je seme že pognalo, to je: kake 3—4 tedne po sejanju. Vendar boljše je to storiti pred sejetvijo. Oves, ki je le redko vsejan, bo kmalu pognal in precej visok postal in tako mladi travi senco delal in zavetje dajal, in ko bo oves zrel, bo se tudi trava pod in med njim zgostila in z njim vred veselo, obilo kositev dala. Kdor še potem v jeseni nekoliko gnoja razgrne, in po zimi ali vsaj zgodaj v spomladi 1—2 centa gnojne soli potroši, ali kar je še bolje, se soleno gnojnico vse zemljišče enakomerno naškropi, ta sme upati, da bo nakosil veliko lepega sene in otave — slaba njiva se mu je spremenila v dober travnik.

Kder je zemljišče posebno trdo in če je vreme ugodno, ondi se naj takrat, kedar mladi oves prične zmetavati ali v klasje vhajati, vse čisto pokosi. Tako se še tisto leto pride gotovo do druge kositve, posebno če se nekoliko z gnojnico škropi. Ova rana ali prva kositev koristi posebno mladi detelji, ki se potem tako ukrepi in zgosti, da jej še najhujša zima ne škodi. Če se na zimo po novem travniku še razgrne tenka plast gnoja, tako daja ta mladi travi najkoristnišo odejo.

Karfijol.

(Konec.)

Tudi za pridelovanje semena je tota zarad jedin sposoben. Sem ter tje karvijol tudi jeseni zasajajo, ki ga pa je treba s suhimi pokrivalnimi tvarinami postaviti s smrekovim vejem proti zimskemu mrazu varovati. Včasih se ti nasadi dobro

obnesejo, vendar pa ima prej omenjeni način brez ugovora pred zadnjim prednost.

Zemljišče, na katerem se ima karvijol pridelovati, mora najmanj 0.47—0.60 metrov globoko prerahljano biti. Zato je najboljša, da se zemlja prej vzrigola in pri ti priliki neki del gnoja pod zemljo pospravi. Predno se sajenke posadijo, mora se zemlja še z masnim gnojem pognojiti in potem z lopato plitvo preštihati. Ko je to delo storjeno, potem se še le sajenke po 0.60 metrov vrsta od vrste in sajenka od sajenke posadijo.

Dokler karvijol na gredah raste, se mora pogosto pleti in okopavati in posamezne sajenke osipavati.

Brž ko se rože ali glave začno razvijati, je dobro, da se posamezni listi tako privihajo, da se z njimi glave pokrijejo, ker tako cvet prav nježen ostane. Pred vsem drugim pa se mora karvijol zelnih gosenic skrbno braniti. Te namreč rože popoluoma snedo, tako, da nimajo nobene prave podobe. Včasih jih do cela vničijo. To velja pa sploh o vseh zelnatih pridelkih, ktere tota sovražnik leto na leto napada. Zelo škodljive so karvijolu tudi zelne bolhe, ktere mladim sajenkam srčna peresca objedo in tako včasih cele nasade vničijo. Treba je toraj karvijol posebno teh dveh sovražnikov skrbno varovati.

Karvijola je več sort, ranih in poznih, ktere se ravno zaradi tega tudi rano ali pozno sejejo.

Najboljše in priporočbe vredne so sledeče sorte:

1. Najranejši Erfurtski karfijol, 2. Rani Slaagski pritlični karfijol, 3. Rani Ciperski karfijol, 4. Veliki pozni azijski karfijol, 5. Pozni Standholdovi karfijol.

Kako rane zdraviti.

M. Mnogokrat nastanejo pri živini v mesu ali na koži iz raznih povodov po hojenju, po udarcih itd. ranein dobro je če človek ve tudi brez živinskega zdravnika z takimi ranami ravnati: Pri tem je sledeče pomniti.

Prvo, na kar se mora pri novi rani gledati je to, da se kri ustavi. Če rana ni prehuda, se to večidel samo po sebi zgodi. Če se pa kri neče ustaviti, se mora rana z mrzlo ali pa ledeno vodo ali pa z vodo, v kateri je jesih pomešan ali pa tudi v 10 delih vode 1 del žveplove kisline izpirati. Tudi arnika z vodo stočena je dober pomoček. Mesne in kožne rane niso, če tudi precej velike, skoraj nikdar nevarne, in po bedrih in ozadkih in na vratu prav lahko zacelijo. Sprva se pokladajo na nje skozi dva dni mrzli pokladki in ko se začne gnojiti, se mora na to gledati, da se gnoj lepo iz njih odpravlja. Če se rana neče ognjiti, se mora večkrat z mlačno mlijilno vodo pomočiti ali pa z zmesijo, ki se napravi iz 2 jajčnih rumenjakov, 1¼ dekagrama terpetinoveca in iz 1½ litra mrzle vode. Ako bi pa v rani tako imenovano divje meso začelo rasti, se mora koža

s tekočino namakati, ktera se napravi, če se v 1 $\frac{1}{2}$ litru mrzle vode 1 $\frac{1}{4}$ dekagrama klorovega apna raztopi. Tudi se potrosi s štopo iz prežganega galuna ali pa modrega vitrijoła ali klorovega apna. Če pa to nič ne pomaga, se mora divje meso z razbeljenim železom izžgati.

Kako se les strohujenja, piravosti varuje. |

M. Neočiščen petrolej bodi si sam na sebi ali pomešan s kako mineralično barvo varuje les piravosti in gnjilobe. Tako pomazanega lesa se tudi podgane, miši in mrčesi ne lotijo. Taka maža je ravno tako hasnovita za plotove in planke, vrata in hlevno napravo, kakor tudi za vozove in drugo orodje.

Sejmovi. 22. v Teharju, v Veračah in pri sv. Vidu. 24. febr. v Kozjem, v Vidmu, v Arnaužu, v Laškem, v Rogatcu, v Slov. Bistrici in pri sv. Duha pri Ločah.

Dopisi.

Iz celjske okolice. (Nekaj o našem okr. zastopu.) Nek radovednež bi v „Slov. G.“ rad zvedel, zakaj okr. zastop celjski letos, ko je toliko snega, ne da po okr. cestah snežnega pluga vleči. Snega je po ravnini po pol sežnja in še več na debelo. V mesto Celje mora prihajati s živežem za mestjane, pa tudi k uradom veliko ljudi. Spodobilo bi se tedaj, da bi okr. zastop toliko razuma pokazal, in ljudem za njihove denarje pot pogladil. Ta liberalni zastop pušča to delo Tistemu, ki mu ne bo treba krajcarja za to delo plačati. — Pa jaz vem za uzrok, ki brani celjskemu okr. zastopu s plugom na beli dan — in ta je: pomanjkanje takega pluga. Vsak kočar ima lopar ali lopato, da se okoli hiše sneg odmeče, le okr. zastop celjski si ne more snežnega pluga pripraviti, akoravno pobira 19 $\frac{9}{10}$ nasklade. Tedaj je celjski okr. zastop varčen. Žalibog! da se taka varčnost na drugi strani ne kaže. V spomladi bo popravljaval most črez Voglajno v Teharjih. Proračun je bil izdelan in javna dražba razpisana. Toda proračun in pogodbe niso bile posebno prijetne, ker se nikdo oglasil ni, ki bi hotel delo prevzeti za kakih 2000 fl. in črez. Zato bode okr. zastop sam most popravljaval, ki bo gotovo več stal, kakor je v proračunu; zakaj, liberalni računar okr. zastopa celjskega lahko reče; ako ni mogel nikdo po prečenjenem proračunu mosta popravljati, ga tudi okr. zastop ne more!

Še nekaj o varčnosti celjskega okr. zastopa. Omenjeni zastop daje po celem okraju krave in telice za plemo popisati, da bi izračunal, koliko potrebujejo plemencev — bikov. To vse, je vse hvale vredno, le način, po katerem si število pridobiti hoče, se davkovplačujočemu kmetu ne more dopasti. Kajti krave in telice popisuje: 1. okrajni živinski zdravnik, ki dobiva razun svojega navad-

nega plačila kakih 5—6 gld. na dan; 2. kaki zaupni možje, ki zaslužijo na dan 2—3 gld.; pa čudno, v celjskem okraju hodi mož s živinskim zdravnikom, ki nikder nobenega zaupanja nima. Kako je ta mož k temu poslu prišel, vejo le tisti, kateri take službe „pod roko“ prijateljsko oddaja; in 3. ud srenjskega odbora — brez plačila. — Nečemo o tem govoriti, je le zimski pravi čas za to številenje. Zato si pa ti gospodje vejo pomagati, in popišejo pri eni hiši živino cele vasi ali okolice. — To kravje popisovanje bo trpelo kaka 2 mesca — tako si lahko vsak prerajta, kako drage bike bodo zdaj srenje dobivale. —

Ker je okr. zastop celjski tako skrben za število plodnih krav in potrebnih bikov, naj bi še tudi dal popisavati revšino med ljudmi; naj bi poskušal poizvedeti, koliko ljudi si ne more oblačila pripraviti, da bi ob nedeljah k službi božji šli; naj poskusi število poizvedeti tistih starišev, ki svojim otrokom ne morejo obutjelje kupiti, da bi jih v šolo pošiljali itd. in več hvaležnost in dobrega si bo pridobil, kakor pa s številanjem krav in bikov ali ne? — Vendar to je kaj druga! Siromaštvo ljudi se itak oznanjuje pri cerkvah po službi božji, bere se po časnikih — ko se tolikih zemljišč in drugih stvari prodava za dolgove in za zaostale davke. To vse se lahko zve pri davkariji, pri sodnji in pri — dohtarjih. —

Iz Pilstanja. (Naš Jož. Kožuh) je sedaj od celjske okrožne sodnije nemilo zadet. Ta goljuf je imel pred nekimi leti, na Pilstanju svojo štacuno in je po svoji zanikernosti skoro zapravil vse svoje imetje, in ostalo premoženje mu je bilo po dražbi prodano.

Potem se je iz Pilstanja preselil v Črešnovce in pozneje v Marijo va gori in tam tudi ni nič prida delal; neko leto pozneje se je priklatil ta goljuf blizu Pilstanja na Okič, in tam je začel svoje poljuhe napredovati. Pisaril je namreč fabrikantom in drugim trgovcem na vse kraje, da je veliki trgovec, in tako je z lažnjivim pisanjem marsiktereга ogoljufal, da mu je poslal blaga, ali pa dal aro, na kakošno blago, itd. in tako je on ogoljufal nad 5000 gld.

Leta 1874 so prišle jegove golfige na dan in so ga v ječo zaprli. Po krivem pridobljeno blago je prodaval komur je mogel.

Pred sodnijo pa je tožil le 4 gospode, da so kupovali blago od njega, kakor da bi bili le ti edini kupčevalci njegovega blaga; med temi so: Kandolini iz Studenice, Kavčič iz Poličan, g. C. A. Šmidt iz Kozjega in g. Jul. Šmidt iz Pilstanja. Ko bi Kožuh pred sodnijo vse tožil, kolikor jih je od njega kaj kupovalo, mogel bi se del celjskih mestjanov kam preseliti, da bi imeli Kožuhovi toženci v Celju prostora.

Znano je tudi našemu ljudstvu sploh, da gospodi Carl in Julius Schmid s Kožuhom v nobeni veliki trgovski zvezi stali niso.

Kožuh je obsojen na 3 leta v težko ječo, in